

ÇOKTAN SEÇMELİ TESTTE DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

(Sorular: Ortaöğretim seviyesi 4, Lise ve Yüksek okul için 5 şıklı'dır)

- 1) Sorularınız dersinizin öğrenme çıktıları göz önünde bulundurularak, yazdığınız **AMAÇ ve HEDEFLERE uygun hazırlanmalıdır.**
- 2) **Soru kökünde SADECE** sorunun cevaplanmasını istediğiniz cümle olmalı. Fazla bilgi içermemeli. **Soruları cevaplamak için verilen süre düşünüldüğünde soru köklerinin KISA, ANLAŞILIR ve net bir şekilde verilmesi test tekniği açısından önem taşır.** **Soru seçeneklerinin de KISA, ANLAŞILIR** olması önemlidir.
- 3) Cevap seçenekleri belirli bir düzende verilmelidir. Cevapların birbirleri arasında ve soru kökü ile seçenekler arasında bir boşluk **bırakılmalıdır.**
- 4) Sorunuzun kökü, hem de seçeneklerindeki ifadeler bir kaynaktan aynen aktarılmamalıdır. **Aksi takdirde, kaynaktan olduğu gibi alınarak oluşturulan sorularla bilgiyi değil, ezberin gücünü ölçmüş oluruz.**
- 5) Soru ve seçenekler, konu, anlatım ve dilbilgisi açısından birbirleri ile uyumlu olmalıdır. **Özellikle doğru yanıt, bu açılardan diğerlerinden ayırt edilmemelidir !!!.**
- 6) Cevaplar belirli bir düzende verilmelidir. Cevapların birbirleri arasında ve soru kökü ile seçenekler arasında bir boşluk bırakılmalıdır.
- 7) Her bir sorunun **TEK** bir doğru cevabı olmalıdır.
- 8) Çoktan seçmeli testteki herhangi bir sorunun cevabı diğer bir sorunun kökünde ya da seçeneklerinde yer almamalı, ipucu **verilmemelidir !!!.**
- 9) Testte yer alan soruların doğru cevapları belli bir cevap anahtarı deseninde yerleştirilmemelidir. **Örneğin A-B-C-D-E-D-C-B-A veya A-A-B-B-C-C-D-D-E-E şeklinde doğru seçeneklerin bir örüntü oluşturmasına izin verilmemelidir.**
- 10) Çoktan seçmeli testte yer alan her bir sorunun cevaplandırılması birbirinden bağımsız olmalıdır. **Aksi takdirde, test sorularının puanlandırılmasında zorluk yaşanacaktır.**
- 11) Tüm test içinde yer alan soruların günlük düzeyleri birbirinden farklıysa kolaydan zora doğru sıralanmalıdır **!!!.** Bu durum cevaplayıcıların sınava olan motivasyonlarının artmasına yardımcı olacaktır.
- 12) Çoktan seçmeli testteki her bir doğru seçenek sayısı (A'ların, B'lerin ... sayısı) aynı olmamalıdır. Ancak toplamdaki oranları birbirine yakın olmalıdır. **Örneğin, 20 maddelik bir testin doğru cevaplarında 4 A, 4 B, 4 C, 4 D ve 4 E şeklinde bir düzen olmamalıdır. Bunun yerine 4 A, 3 B, 5 C, 5 D ve 3 E gibi birbirine yakın oranlarda oluşturulabilir.**
- 13) Doğru cevabı aynı seçenek olan üçten fazla sorunun ard arda gelmemesine dikkat ediniz. **Örneğin, ardışık olan dört sorunun doğru cevabının C, C, C, C olmamasına dikkat edilmelidir.**
- 14) Soru kökü ve/veya seçeneklerde vurgu yapılması istenen ifadeler hem altı çizili hem de kalın yazılmalıdır.

Örnek:

- Soru 1)..... **en önemlisi hangisidir?**
Soru 2).....**en öncelikli hangisidir?**
Soru 3) ... **ilk sırada yer alır?**
Soru 4).....**en etkin olanı yazın.**

- 15) Sorduğunuz sorunun kökünde olabildiğince olumsuz ifade kullanılmamasına özen gösteriniz. **Kullanılmış ise olumsuz ifade dikkat çekici şekilde hem altı çizili hem de kalın olmak şartıyla daha belirgin bir şekilde yazılmalıdır.**

Örnek:
Aşağıdakilerden hangisi değildir / yanlıştır / söylenemez?

- 16) Sorduğunuz soruda **“Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır / değildir?”** biçiminde olumsuz yargı içerecek şekilde ifade etmek yerine öncüllü madde türü (Bkz Madde 17) kullanılabilir. Böylece hem daha üst düzey bilişsel beceriler ölçülebilecek hem de çeldirici bulma problemi ortadan kalkacaktır.

- 17) Öncüllü ifadelerden oluşan sorularda seçenekler oluşturulurken **“Sadece”** ifadesinin kullanımına dikkat edilmelidir. **Tek bir öncülün yer aldığı seçeneklerde “Sadece” ifadesi kullanılabilir, ancak iki ve daha fazla öncülün yer aldığı seçeneklerde kullanılmamalıdır.** Bu tür sorularda öncül sayısı artırılarak (üçten fazla öncül kullanılabilir) hem şans başarısı düşürülebilir hem de daha üst düzey beceriler ölçülebilir.

Örnek (2018 TUS 1.Dönem KTBT):

- I. Darlık olan böbrekte anjiyotensin
- II. düzeyinin artması
- II. Darlık olan böbrekte renin düzeyinin baskılanması
- III. Karşı sağlam böbrekte renin-anjiyoyensinaldosteron sisteminin uyarılması
- IV. Karşı sağlam böbrekte natriürezin uyarılması

Tek taraflı kritik renal arter stenozunda yukarıdaki patofizyolojik yanıtlardan hangileri ortaya çıkar?

- A) Sadece IV
- B) I ve IV *
- C) II ve III
- D) I, II ve III
- E) II, III ve IV

- 18) Mümkünse **kısaltma kullanılmamalı** ve uluslararası olmayan kısaltmaların açılımı verilmelidir.
- 19) Çoktan seçmeli test sorularının seçeneklerinde **“çoğunlukla, bazen, nadiren”** gibi kesinlik belirtmeyen ifadeler **dikkatli kullanılmalıdır.**
- 20) Mümkünse **“Yukarıdakilerin hepsi/ Yukarıdakilerin hiçbiri”** seçenekleri tercih edilmemelidir, tercih edildiğinde ise dikkatli kullanılmalıdır. **Kesin doğru gerektiren sorularda ise bu seçenekler asla kullanılmamalıdır !!!.**
- 21) Çoktan seçmeli test sorularının seçenekleri belli bir düzene göre yerleştirilmelidir. Seçenekleri kelimelerden oluşan sorular için alfabetik sıraya göre, seçenekleri sayılardan oluşan sorular için ise büyükten küçüğe ya da küçükten büyüğe doğru bir sıralama yapılmalıdır.
- 22) Bir soruda yer alan cevap seçeneklerinin uzunluklarının birbirine yakın olmasına özen gösterilmelidir. Bir seçeneğin diğer seçeneklerden çok daha uzun veya kısa olmamasına dikkat edilmelidir.
- 23) Seçeneklerin hepsinde tekrar eden kavramsal ifade ya da birimlerin soru kökünde yazılmasına dikkat edilmelidir. **Özellikle “birim”lerin yer aldığı cevap seçeneklerde bu ifadenin soru kökünde verilmesi seçeneklerdeki tekrarın önüne geçecektir.**

Örneğin aşağıdaki maddede seçeneklerde tekrar bulunmaktadır:

..... kaçtır?

- A) 1 mm Hg
- B) 2 mm Hg
- C) 3 mm Hg
- D) 4 mm Hg
- E) 5 mm Hg

Bunun yerine aşağıdaki gibi yazılması daha uygun olacaktır:

..... kaç mm Hg'dir ?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

- 24) Birbirinin zıddı seçeneklerin **kullanılmamasına !!!** özen gösterilmelidir. Kullanılacak ise aşağıdaki örnek sorudaki gibi iki çift (A ve B seçenekleri ile C ve D seçenekleri) şeklinde olmalıdır.

Örnek:

Akne vulgarisin patogenezinde hangi hormonal değişiklik rol oynar?

- A) Androjenin artması
- B) Androjenin azalması
- C) İnsülinin artması
- D) İnsülinin azalması
- E) Östrojenin artması

ÇOKTAN SEÇMELİ SORU YAZMADA KONTROL LİSTESİ

EVET

HAYIR

1. Tüm sorular belirli bir düzende verilmişmi?		
2. Sorular kolaydan zora doğru sıralanmışmi?		
3. Soru kökü ve cevap seçenekleri konu anlatım ve dil bilgisi açısından birbirleri ile uyumlu yazılmışmi?		
4. Soru kökü açık, anlaşılır ve olabildiğince kısa yazılmışmi?		
5. Her soru, tek bir doğru cevabı olacak şekilde yazılmışmi?		
6. Soru kökünde olumsuz ifade kullanılmamaya özen gösterilmişmi?		
7. Soru kökündeki olumsuz ifadenin hem altı çizilmiş hem de kalın yazılmışmi?		
8. Sorunun doğru cevabı , diğer soruların soru kökünde ya da seçeneklerinde yer almayacak ve ipucu vermeyecek şekilde oluşturulmuşmu?		
9. Seçenekler açık, anlaşılır ve olabildiğince kısa yazılmışmi?		
10. Soruda yer alan seçeneklerin uzunlukları birbirine yakınmi?		
11. Tüm seçenekler ifade yönünden, madde kökü ve birbirleriyle uyumlu yazılmışmi?.		
12. Seçeneklerde tekrar eden ifadelerden kaçınılmışmi?		
13. Tekrar eden ifadeler seçeneklerde tekrarlanmadan; madde kökünde verilmişmi?		
14. Seçeneklerde “çoğunlukla, bazen, nadiren” gibi kesinlik belirtmeyen ifadeler dikkatli kullanılmışmi?		
15. “Yukarıdakilerin hepsi / Yukarıdakilerin hiçbiri “ gibi cevap seçeneklerinin kullanımından kaçınılmış mı?		
16. Kelimelerden oluşan seçenekler alfabetik sırada, sayılardan oluşan seçenekler ise büyüklük/küçüklük sırasında verilmişmi?		
17. Birbirinin zıddı seçeneklerin kullanımından kaçınılmışmi?		
18. Öncüllü ifadelerden oluşan sorularda seçeneklerdeki “Sadece” ifadesi tek bir öncülün yer aldığı seçeneklerde kullanılmış, iki ve daha fazla öncülün olduğu seçeneklerde kullanılmamasına özen gösterilmişmi?		
19. Testte yer alan soruların doğru cevaplarının cevap anahtarında belli bir desende (örüntüde) olmamasına dikkat edilmişmi?		
20. Testin bütünündeki doğru seçeneklerin oranı (A'ların, B'lerin... toplam sayısı) birbirine yakın olarak düzenlenmişmi?		